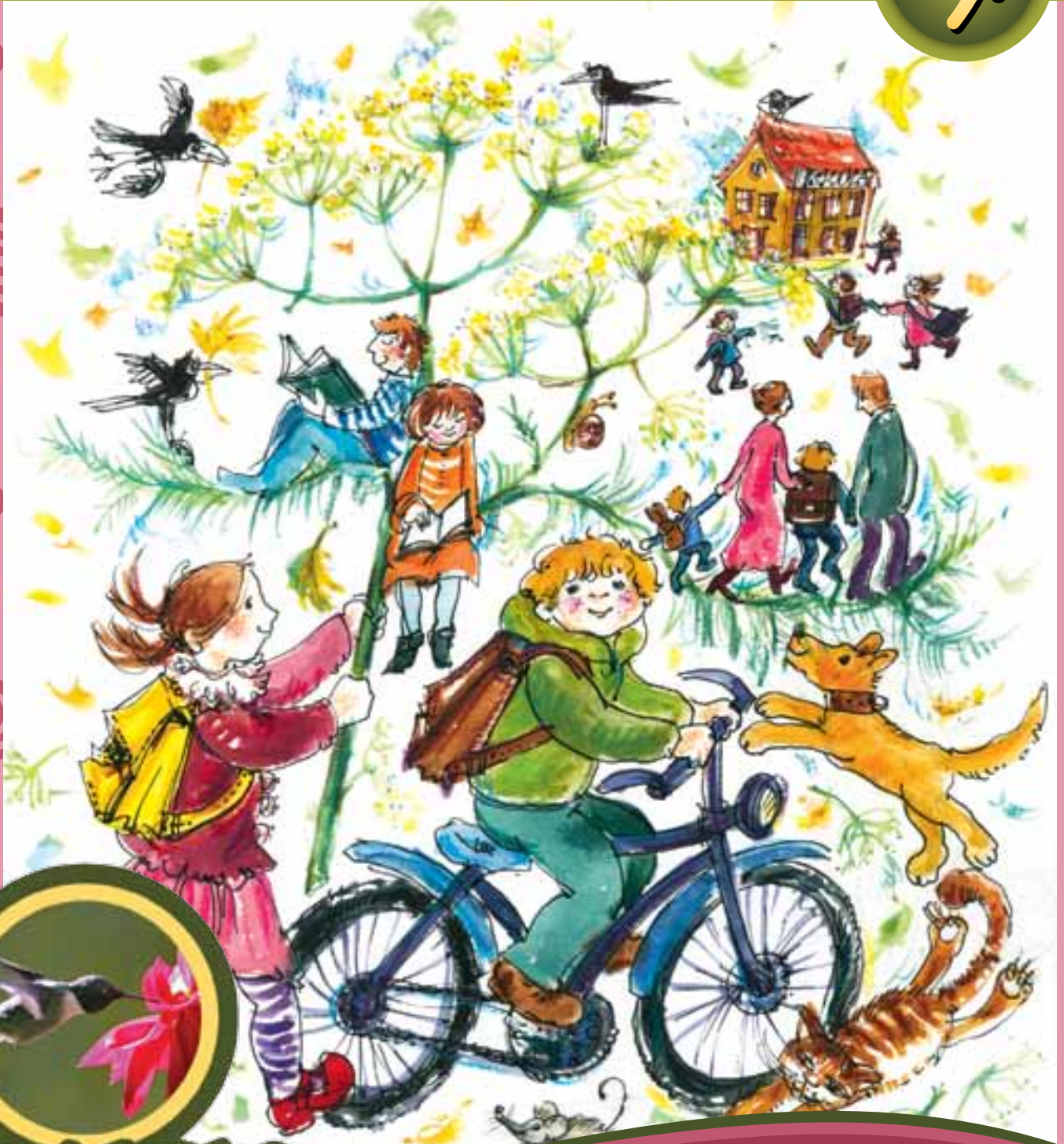

NAPSUGÁR

GYERMEKIRODALMI LAP

9.

POSZTER

TANULNI KELL MAGYARUL ÉS VILÁGUL • CSILLAGGYEREKEK • NAPSUGÁR-TÁBOR

2011. SZEPTEMBER
LV. ÉVFOLYAM • 623. SZÁM

A medve és az ábécé

Román népmese

Volt egyszer egy bugyuta királyúrfi. Fenséges édesapja iskolamestereket, tanárokat fogadott mellette, hogy tanítsák meg a betűvetésre, s verjék a fejébe a törvényt, mert anélkül, ugye, nem kormányozhatja majd az országot. Tanítómesterek jöttek-mentek, de a kicsi királyfi nem akart a tudományoknak élni, csak az orrpiszkálásban volt hajlandó elmélyedni. Több se kellett a királynak: a palotába hívatott egy öreg írástudót, aki mindenféle tudományban jártas volt, és akit az egész világ bölcsnek tartott. Felfogadta fia mellé tanítónak. Csak az az egy kikötése volt, hogy nevelje szépszerével, jó szóval a csemetéjét, mert a gyermek gyöngye, ijedős.

De biz' a bölcs kurtára fogta az úrfit. Végül, amikor már nem tűrhette tovább tökéletlenségeit, végighúzott a hátán a vesszővel egynéhányszor, és így szólt:

– Tanuld meg, hogy pálcából fakad a bölcsesség!

A királyfi rögvést bepanaszolta fenséges édesapjánál az agg tanítót, s a bölcslet abban a szent percben tömlöcbe vetették. Az ítékezés napján így fakadt ki:

– Inkább egy erdőből szabadult medvét tanítanék az ábécére, mint felséged fiát!

Erre a csúfságra a király nyomban kimondta ítéletét:

– Ha egy esztendőn belül nem tanítasz meg egy medvét írni-olvasni, az akasztófán végezd!

A király nyomban fogatott az erdőben egy medvebocot, és elküldte a bölcsnek.

A mester cserzett bőrből készített egy vastag könyvet, és lapjai közé hússzeleteket rakott. A medve a mancsai közé kapta a könyvet, és addig-addig forgatta, amíg az összes húst meg nem találta. Miközben evett, dörmögött, s lapozgatta a könyvet.

Letelt az esztendő. A király maga elé rendelte a bölcslet, hogy mutassa be a medvéje tudományát. A medve, amint meglátta a király asztalán a könyvet, azon nyomban a hátsó lábára ágaskodott, elvette, s forgatni kezdte a lapokat. Dörmögött, mormogott, közben végiglapozta az egész könyvet, aztán elkezdte előlről.

A jelenlévők dőltek el a kacagástól. A király megkérdezte a mestert:

– Mit mond a medve?

– Olvas, felséges uram.

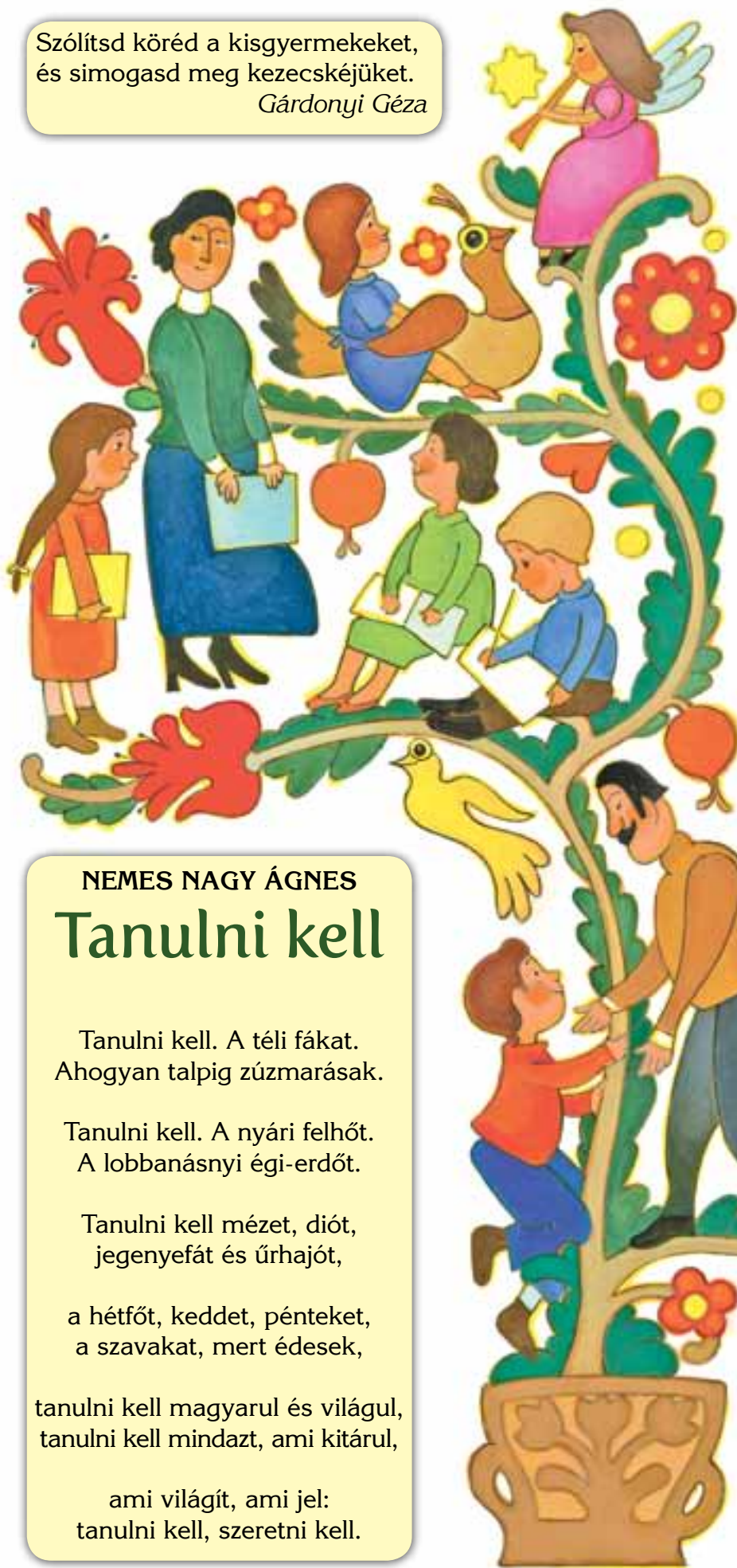
– Miféle olvasás ez?

– Felséges uram, medvenyelven mondja az ábécét.

Most már a király is elnevette magát, és megbocsátott a bölcsnek. Mivel látta, hogy helyén van az esze, végleg felfogadta a fia mellé tanítómesternek.

Szólítsd köréd a kisgyermeket,
és simogasd meg kezecskéjüket.
Gárdonyi Géza

NEMES NAGY ÁGNES Tanulni kell

Tanulni kell. A téli fákat.
Ahogyan talpig zúzmarások.

Tanulni kell. A nyári felhőt.
A lobbanásnyi égi-erdőt.

Tanulni kell mézet, diót,
jegenyefát és úrhajót,

a hétfőt, keddet, pénteket,
a szavakat, mert édesek,

tanulni kell magyarul és világul,
tanulni kell mindazt, ami kitárul,

ami világít, ami jel:
tanulni kell, szeretni kell.

LÁSZLÓ NOÉMI

A tanító néni

A tanító néninek van egy zsákja,
varázsolni tud,
csillagot, felhőt, szivárványkaput,
mikor senki sem látja.

A tanító néninek van egy sípja,
tavaszt csinál vele,
a bogos ágakat a zene
visszafiataltítja.

A tanító néninek van egy kútja,
tükreben mindent lát,
az ember gondolatát
olvasni tudja.

A tanító néninek van egy kertje,
tudom, hogy ott lakom,
egy álmos hajnalon
elbújtam benne.

Amit tudunk, amihez értünk,
az út, amelyen visz a léptünk,
hogy eljussunk egy messze célig,
mind róla vall ma, őt dicséri,
hálás szavaink neki szólnak,
aki vezetőnk, példaképünk,
s jó barátunk: a tanítónknak.

B. Radó Lili

Mesterségem címere

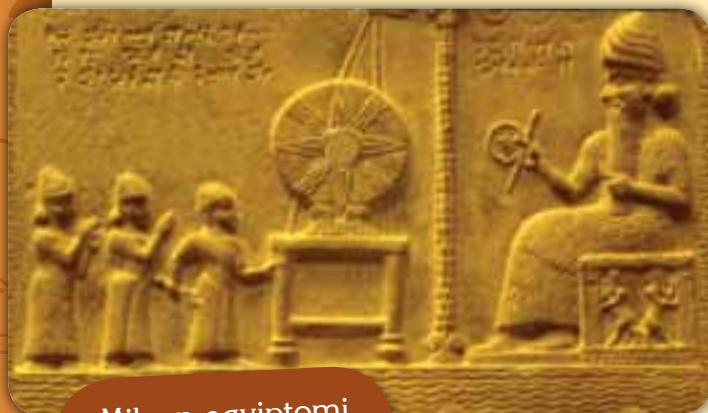
Tanító, óvónő

Isten hozott Napsugárországba, kedves gyerekek! Illik bemutatkoznom azoknak, akik először olvassák lapunkat: Kószabósza vagyok, a Napsugár kószáló-kóborló és nagyon kíváncsi kissáránya. A www.napsugar.ro honlapon elolvashatod, merre jártam, miről meséltem 2002-től mostanig.

Eldöntötted már, mi leszel, ha nagy leszel? Én tavaly óta havonta bemutatok egy-egy foglalkozást. Válogathatsz kedvedre.

Ilyenkor, szeptemberben minden gyermek az óvoda vagy az iskola felé igyekszik, hát én is oda kukkintok be. *A tanító szeme csillogó, kedves arca mosolygó, hangja csupa szeretet, szeretik a gyerekek.* Így sűrítette egyetlen mondatba Kulcsár Szilvia, zilahi olvasónk a lényegét az egyik legrégebbi és legszebb hivatásnak.

Milyen egyiptomi írásról hallottatok?

Mit jelent az oktatás és mit a nevelés?

- Mai tudásunk szerint az első iskolákat 6000 évvel ezelőtt alapították a mezopotámiai sumér városokban, Úrban, Urukban, Kisben. Ők alkalmazták az első tanítókat. Emberséges és még évezredekig egyedülálló törvényük, hogy a lányok is tanulhattak. Módszerük a szövegek másolása és a memorizálás volt. Jelképes mesékben tanulták meg mindazt, amit a világról tudniuk kellett. A ránk maradt sok ezer ékirásos agyagtábla közt akad helytelen is, ezek tanulók gyakorlótáblái lehettek.

- Az ókori Egyiptomban, aki tehetett, már ötéves korában iskolába adta gyermekét, ahol éveken át szövegeket másoltak, hogy megtanulják háromféle, bonyolult írásmódjukat. Innen csak a jobb tanulók léptek tovább a számtan, mértan, csillagászat és a humán tudományok felé.

- Amikor a mai pedagógusok rabszolgának érzik magukat, nem járnak messze a szó gyökerétől, hiszen az ókori görögök-nél a pedagógosz rabszolga volt, aki a gazdag ifjút a tanítóhoz kísérte, tanszereit cipelte, és felelt a neveléséért is.

- Ég és föld különbség volt a két ókori görög város-állam, Athén és Spárta iskolái között. A spártai fegyelem az élet minden területén, így a nevelésben is katonás szigort, sőt kegyetlenséget jelentett.

- Athénban vidám, oldott hangulatban tanultak, de csak a fiúk. Fontos tantárgyuk a logika, az értelmes kérdésfelvetés volt. Tanulási kedvüket és mindenre rákérdező kíváncsiságukat öreg korukban is megőrizték. A tanítótól elvárták, hogy beszéde legyen helyes, tiszta, érthető, tanítson örömmel, buzgón és türelemmel. De

tudták, hogy ez csak akkor valósulhat meg, ha az állam gondoskodik az oktatás feltételeiről.

- Buddha tanításai Kr. e. a VI. században születtek, de ma is érvényesek: a tudás és a rátermettség mellett a tanító erkölcsé a legfontosabb, hiszen személyes példája hagy a legmélyebb nyomot tanítványaiban.

Ne szakítsa meg a láncot, adja tovább, amit mesterétől örökül kapott, és keresse meg azt a tanítványt, aki az ő tudását továbbviszi majd.

- A középkorban a szakmákat mesterek tanították meg inasainak, tanoncaiknak.

Mi a mestermunka eredeti jelentése?

Kinek volt az apródja Zágoni Mikes Kelemen?

- Az úri családok fiai apródként, leányai udvarhölgyként éveket töltöttek a király vagy valamelyik főúr udvarában. Ez volt az iskolájuk. A fiúk megtanultak fegyvert forgatni, lovagként viselkedni, írni, olvasni, számolni, a lányok zenét, táncot, hímzést, az udvari viselkedés szabályait, a szolgahad irányítását tanulták meg.

Ki volt Szent István király fiának, Imre hercegnek a tanítója?

• Akikhez házhoz jött az iskola. Az előkelő családok a fiúk mellé házitanítót, a lányok mellé nevelőnőt fogadtak. Gróf Széchenyi Ferenc három fiát az udvari káplán, leányait két nevelőnő tanította. István itt a legkisebb, de majd a legnagyobb magyar lesz, s ebben tanítójának is szerepe volt.

• Az első iskolákat az egyház alapította. A férfi szerzetesrendek fiúintézetei, az apácarendek leányneveldei, később pedig a protestáns egyházi kollégiumok nagy tekintélyre tettek szert. Ezekbe bejutni rangot és hatalmas anyagi áldozatot jelentett. Iskolaváros: a XIII. században a diákok és tanárok Párizs lakosságának harmadát tették ki.

• Bethlen Gábor törvényben biztosította a nagyenyedi kollégium vagyonát, nyugalmát. A kollégium környékén megtiltotta a zajt okozó szekek közlekedését, mert a *tanuló és tanító elme mindenkifelett jó csendességet kíván. Kötelezővé tétetett az enyedi polgároknak, hogy a kollégium tanárait az utcán kalaplevéve köszöntsék.*

Melyek a legfontosabb magyar iskolavárosok?

• Az első falusi iskolák is az egyház szárnyai alatt jöttek létre, a pap vagy a kántor tanított bennük, egyetlen szobában. Alig 150 éve annak, hogy az egyházi iskolák mellett lassacskán kiépült a falu, a város, az állam által fenntartott, világi iskolák hálózata. A kántortanítók mellett népszerű és megbecsült lett a világi tanítói, iskolamesteri pálya is. Falusi tanítóként indult sok írónk, köztük Móra Ferenc.

• Van az iskolákban tanító bácsi? 150 évvel ezelőtt ez még kizárólag férfiszakma volt. Mára alig találunk néhány bátor és elhivatott fiút, aki a csekély fizetés és megbecsülés ellenére is a tanítói pályát választja.

– Miért írnak olyan szépen a tanítók?
– Mert négyévenként újratanulják.

• *Jó szóval oktasd, játszani is engedd...* Ma a testi fenytés helyett a meggyözés, a jó példa erejével igyekeznek formálni diákjaikat a nevelők. Ám ötezer éven át a tanító jelképe a pálca, a vessző volt. Az ókori egyiptomiak szerint a gyermek füle a hátán van, csak akkor hall, ha megverik. Az iskolatörténet egyik legnagyobb alakja, a magyar származású, morva pedagógus, Comenius (Szegecs János) 1658-ban így írt: *A tanulók közül némelyek egymással csácsognak, csintalanul viselik magukat, és restek vagyis lusták: ezek megverettetnek pálcával és vesszővel.*

• Ami változatlan. Régi gúnyrajz arról, hogyan néz ki az osztály, ha kimegy a tanító. Nálatok is ez történik?

• Az óvoda viszonylag újkeletű intézmény, nincs 200 éves. Hajdan kisedővónak nevezték. Az első magyar óvodát angyalkert néven Brunsvik Teréz grófnő nyitotta meg Budán, 1828-ban. Németországban 1837-ben, Angliában 1851-ben, Amerikában 1856-ban létesítették az első óvodákat.

Gyermekek jelenlétében meggyógyul a lélek.

Dosztójevszkij

Ha óvó néni leszel, az lesz a legfontosabb feladatod, hogy néhány órára szeretettel, türelemmel pótolod a kicsiknek még oly nagyon hiányzó édesanyját, a fészekmeleget. Az óvó néni nem ismereteket oktat, hanem játékkal, mesével, zenével nevel.

Ha tanító leszel, sokat kell tanulnod, hogy helyes legyen, amit tanítasz, és igaznak kell lenned, mert tetteid mélyebb nyomot hagynak szavaidnál. Gazdag sosem leszel, fáradt gyakran, sőt néha csalódott is. De cserében tied lesz az öregség nélküli fiatalság és a halál nélküli élet, hisz minden szeptemberben újjászületsz, és minden kisgyermekkel esélyt kapsz arra, hogy a Teremtő munkáját folytasd: embert formálj belőle.

Zsigmond Emese

• **Válaszok Kószabósza júniusi kérdéseire:** A kovács három legfontosabb szerzője a kalapács, az üllő és a fogó. A vágószerszámokat a köszörűs feni meg.

A pöröly nagy, súlyos, kétkezi kalapács. A fújtató élesíti, szítja a tüzet. Leghíresebb ágyúöntőnk Gábor Aron. A páncélon kívül a pajzs védte a hajdani harcosokat. A vasat a rozsdá teszi. **Nyertesek:** a **székelyszáldobosi tavalyi** IV. B; a **tordai** III. A; a **csíkközmási** III. osztály; a **marosvásárhelyi** Al. I. Cuza Gimnázium III. E; a **szászrégeni** A. Maior Gimnázium IV. B osztálya.

BENEDEK ELEK

Kőrösi Csoma Sándor

Az 1799-ik év őszén porlepte utasember kopogtatott be a nagyenyedi kollégium igazgató-professzorához. Tarisznya volt a vállán, somfabot a kezében. Mellette állott egy eleven tekintetű, serdülő ifjú. Az apa elémondta az igazgatónak, hogy: ő Csoma András, székely katonaember. Háromszékről, Kőrös faluból való. Gyalogszerrel jött ide, hogy a fiát – Sándor a neve – beadja a kollégiumba. Eddig otthon tanult a falusi iskolában, de a fiú tovább akar tanulni. Ide jöttek hát, ha bevennék. S ha neki is adnának cipót, mint a többi szegény székely fiúnak.

Szegény ember volt Csoma András. Lát-szik abból is, hogy gyalog tette meg a rengeteg nagy utat. Katonaviselt embernek „katonadolog” volt négy-öt napi gyalogolás oda, ugyanannyi vissza, az ifjúnak pedig nagy gyönyörúsége telhetett az „apostolok szekérén” való utazásban. Szívós természetű, erős testalkatú volt, s ha egyszer gyaloglásnak indult, a cél előtt soha meg nem pihent.

Szívós természet, erős testalkat, erős akarat: e három tulajdonság nélkül vállalkozhatik vala-e a merész feladatra: fölkeresni a magyar nemzet bölcsejét? Mert Kőrösi alig végezte a gimnáziumi osztályokat, lelkében felébredett ez a vágy, s elhatározásától többé el nem tántorodott: e főcél-nak élt, ennek a szolgálatában tanult, utazott, nélkülözött, sanyarkodott halálíg.

A magyar névnek világszerte nagy dicsőséget szerzett a szegény székely katona fia, ki a hazulról egyszer s mindenkorra kapott néhány húszszallal kezdette a tanulást a nagyenyedi kollégiumban, s jóformán üres zsebbel indult a nagy útra, hallatlan sanyarkodások közt tört a cél felé, melyet diákkorában tűzött maga elé.

Tanárai, tanulótársai nagyon szerették. Soha őt panaszkodni nem hallották. A munkát, a fáradságot bámulásig győzte. Termete közép nagyságú, haja fekete volt, bőrszíne barna, arca hosszúkas, szelíd vonású. Kevés, de igen nyájas beszédű volt.

A cipó ugyan mindennap kijárt mint diákszol-gának, de hazulról egy krajcárnyi segedelmet sem kapott, s így bő része volt a nélkülözésben: korán megszokhatta azt. Később is, mikor tanítványai voltak, s élhetett volna jobban, nagyon szűkösen élt, mértékletes volt ételben, italban.

Nem volt lángelméjű, de annál nagyobb volt a szorgalma. Legkedvesebb tárgya a történelem volt. Diáktársaival sokat vitatkozott a magyarok eredetéről és őshazájáról, s mikor a gimnáziumi osztályokat végezte (1807), két barátjával fogadást tett, hogy elindulnak a nagy útra, felkeresik a magyar nemzet őshazáját.

A fogadást egyedül Kőrösi Csoma Sándor tartotta meg.

„Így ér véget majd küldetésem, ha egyszer be tudom majd bizonyítani, hogy ellentétben a finn-magyar elmélet mellett kardoskodók megnyilatkozásaival, a magyar nép igenis Attila népe.”

László Attila

A Csillag Születik Tehetségkutató Verseny felfedette Kézdivásárhelyről indult el, hogy meghódítsa Háromszék, Erdély illetve az egész Kárpát-medence szívét.

Júniusban, a Perkőn tartott koncerten, ahol ezernyi rajongó tekintete vette körül, elhalkult a zene, s a mély és sötét csöndből izgatottan törtek elő Attila szavai: „Valahol a nagy tömegben elvesztettem az unokatestvéreimet. Kérem jöjjön a színpadhoz!”

Nyolc éve annak, hogy az iskolában megkeresett két aggódó édesanya azzal a kéréssel, hogy Attilát és Norbertet, a két elválaszthatatlan unokatestvért, s mint az évek során kiderült, a két lelki jóbarátot egy osztályba szeretnék beírni. Kapcsolatuk ma is a példamutatás erejével igazolja, hogy értékvesztett világunkban a testvéri, baráti szeretetnek megtartó, felemelő ereje van.

● Milyen volt Attila, amikor még ő is a Napsugárt böngészte?

Halkszavú, szerény, szófogadó kisfiú volt, aki nem szeretett maga körül feltűnést kelteni, de ha kérdeztem, mindig napirenden volt a leckével. Ha feladatot kapott, becsülettel teljesítette.

„Előbb tanult meg énekelni, mint beszélni.” – mondogatta édesanyja. Az ének-zene mellett a természettudományi lexikonokban, a Napsugár növényekről, állatokról tudósító rovataiban is sokat búvárkodott édesanyjával. A világűr, a csillagok mindig felcsigázták érdeklődését. Gyakran mondogattuk neki, ha elmélázott: „Attila, szállj le a csillagokról!” Ilyenkor összerendezte, megrázta bozontos kis fejét, s aztán, ha csak tehetett, újra visszarepült a csillagok közé... Hogy most, néhány év elteltével igazán ragyoghasson mindannyiunk örömére.

● Hosszú, nehéz, kitartó munka áll mögötte... és reméljük, előtte is. Fekete Miklós zenetanár és Főrika Balázs katolikus kántor irányításával zongorát, orgonát, zeneelméletet, hang- és légzéstechnikát tanult. Ott volt mindenütt, ahol felcsendült a zene. Voltak sikerei, de érték kudarcok is... Átlépett rajtuk, a jövőbe nézett. Ma is halkszavú, barátságos, szerény. Tudja, honnan indult, és hová szeretne elérni. Magatartása példa lehet korosztálya számára.

● A Napsugár olvasóinak ezt üzeni: „Nézzetek magatokba, fedezzétek fel a bennetek rejlő értékeket, győzzétek le az akadályokat, mert érdemes küzdeni álmainkért.

Hálás vagyok a magyarság aprajának és nagyjának, hiszen tudom, hogy rajongóim szavazatai emeltek a magasba. Az összefogás segített, épp trianoni szétszakítatásunk napján, június 4-én, hogy álmom valóra váljon. Köszönöm szüleimnek a felbecsülhetetlen áldozatot, tanárainknak, akik bíztak bennem, és bátorítottak akkor is, amikor hitem megremegett.”

Beküldte Attila tanító nénije, Dáni Enikő, a kézdivásárhelyi Petőfi Sándor Iskolából

A hétdombi csodatévő szivárvány

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy kis növésű királyfi. Olyan alacsonyka volt a termete, hogy még az ebédlőasztalt is csak pipiskedve érte fel. Addig nyújtózkodott, addig pipiskedett, míg elnevezték Pipiskének.

Mindenütt pipiskednie kellett Pipiske királyfinak. Pipiskedett a trónteremben, hogy elérje felséges apja trónusát. Pipiskedett a lóistállóban, hogy felérje a lovát. Pipiskedett a konyhában, hogy elérje a rézüstöt. Pipiskedett a kertben, hogy felérje a körtefa ágát. Ám akárhogy pipiskedett, csak nem lett nagyobb.

Bánatában, hogy ő ilyen kicsike, elhatározta, hogy megkeresi a hétdombi csodatévő szivárványt, és megkéri, adjon neki daliás magasságot.

Nekivágott mindjárt a hét dombnak.

Ahogy kapaszkodott az első dombon fölfelé, arra repült egy fekete varjú.

– De jó annak a fekete varjúnak! – gondolta Pipiske királyfi. – Az röptiben elér mindent, nem kell nyújtózkodnia!

A varjú megállt a levegőben, és azt kérdezte:

– Hová? Hová?

– A hétdombi csodatévő szivárványhoz, daliás magasságot kérn!

– Jól beszélsz! Én meg tiritarka tollat szeretnék! Megyek veled!

Együtt mentek tovább.

Ahogy kaptattak a második dombon fölfelé, arra jött egy cifra ember.

– De jó annak a cifra embernek! – gondolta a varjú. – Az bezzeg színes, mint a virág!

A cifra ember megállt, és azt kérdezte:

– Merre, merre?

– A hétdombi csodatévő szivárványhoz, daliás magasságot és tiritarka tollat kérn!

– Jól beszéltek! Én meg pusztá egyszerűséget szeretnék! Megyek veletek!

Hárman mentek tovább.

Ahogy baktattak a harmadik dombon fölfelé, arra gurult egy hasas gömböc.

– De jó annak a hasas gömböcnek! – gondolta a cifra ember. – Azon aztán nincs fölösleges cifraság!

A gömböc megállt, és azt kérdezte:

– Hová, merre?

– A hétdombi csodatévő szivárványhoz, daliás magasságot, tiritarka tollat és pusztá egyszerűséget kérn!

– Jól beszéltek! Én meg kecses karcsúságot szeretnék! Megyek veletek!

Négyen mentek tovább.

Ahogy caplattak a negyedik dombon fölfelé, arra kapirgált egy rekedt kakas.

– De jó annak a rekedt kakasnak! – gondolta a hasas gömböc. – Azon nem reng a háj, az fürgén kapirgál!

A kakas abbahagyta a kapirgálást, és azt kérdezte:

– Merrehová? Merrehová?

– A hétdombi csodatévő szivárványhoz, daliás magasságot, tiritarka tollat, pusztá egyszerűséget és kecses karcsúságot kérn!

– Jól beszéltek! Én meg harsány hangot szeretnék! Megyek veletek!

Öten mentek tovább.

Ahogy fújtattak az ötödik dombon fölfelé, arra ment egy ordibáló.

– De jó annak az ordibálónak! – gondolta a rekedt kakas. – Neki bezzeg van hangja!

Az ordibáló megállt, és azt ordította:

– Hová-hová? Merre-merre?

– A hétdombi csodatévő szivárványhoz, daliás magasságot, tiritarka tollat, pusztaszerűséget, kecses karcsúságot és harsány hangot kérni!

– Jól beszéltek! Én meg csöndes szelídséget szeretnék! Megyek veletek!

Hatan mentek tovább.

Ahogy haladtak a hatodik dombon fölfelé, elébük állt egy magányos tündérke:

– Jó, hogy jöttök! Játsszatok velem!

– Nem lehet! – válaszolták a vándorok. – Mi a hétdombi csodatévő szivárványhoz igyekszünk, daliás magasságot, tiritarka tollat, pusztaszerűséget, kecses karcsúságot, harsány hangot és csöndes szelídséget kérni!

– Ó, be kár! – szontyolodott el a magányos tündérke. – Azt hittem, hogy szerettek ugrálókötelezni, és játszotok velem Piri, Feri, Sárít!

Csöndesen szipogni kezdett. Még a könny is kipottyant a szeméből.

– Jól van, jól van, azért nem kell bőgni! – húzta ki magát Pipiske királyfi. – Hol az az ugrálókötél? Hajtom én neked!

– Én is hajtom! Én is! Én is! – károgták, dörmögtek, bömbölték, suttozták és ordították a többiek. – Hajtjuk, tündérke, csak ne bőgjél!

– De nektek a csodatévő szivárványhoz kell igyekeznetek...

– Majd megyünk aztán!

– Köszönöm, hogy játszotok velem! – tapsolt boldogan a magányos tündérke. – Íme, az én ugrálókötelem!

Széttárta a karját, s lássatok csudát, feje felett felragyogott a hétdombi csodatévő szivárvány!

– Ez az én ugrálókötelem! Aki ezzel játszhat, annak teljesül a legtitkosabb kívánsága!

Megragadták a szivárvány-ugrálókötelet, s felváltva hajtották, felváltva ugráltak benne. Közben Pipiske királyfi úgy érezte, hogy szálas dalia lett belőle, a varjú, hogy megszínesedett, a cifra ember, hogy megszabadult a cifraságtól, a guruló gömböc, hogy megkarcsúsodott, a rekedt kakas, hogy harsányan kukorékol, és az ordibáló, hogy csöndesen mosolyog.

Ha szerettek ugrálókötelezni, keressétek meg őket!

NAPSUGÁR

Kolibri – repülő drágakő. Akkora, mint egy dongó, szárnya másodpercenként 80-at, szíve percenként 1200-at ver (az emberé 70-et). Megáll a levegőben, le, fel és hátrafele is repül.

A törpe

Ki nem hallott Csipikéről és a Grimm mesében szereplő hét kedves, dolgos törpéről, Hófehérke barátairól?!

Törpék nemcsak a mesékben, a **valóságban is léteznek**. Régen a vásárok mutatványos bódéiban csodálta meg őket a bábmész közönség. Feljegyezték, hogy hajdan, Buckingham angol hercegnő egyik fogadásán a felszolgált pástétom tetején egy valódi, eleven, 45 cm-es törpe üldögélt!

Hogyan lesz törpe az ember? Több örökletes és szerzett **betegség** egyik velejárója a törpenövés, ami nemritkán szellemi fogyatékossgal is jár. Az agyalapi mirigy növekedési hormonjának csökkent termelése ugyancsak törpenövést eredményez, de ezek a törpék minden testrészükben arányosak, szellemileg teljesen épek, sőt éleseszűek. Közülük kerültek ki a régi királyok „bolondjai”, akik bármikor büntetlenül ki-mondhatták, amit gondoltak.

A **törpenövés** nem mindig betegségek következménye, hanem **lehet faji sajátosság is**. Afrikában az egyenlítői őserdők lakói, a **pigmeusok** 120–130 cm magasak. A törpe emberkéek törpe antilopokra vadásznak. Ezek az állatkák mindössze 60 cm hosszúak, 25 cm magasak, s ceruza-vékony lábakon nyargalnak tova, ha veszélyt éreznek.

Az **állatvilágban** szinte mindenütt **ott találjuk a „normál méret törpe kiadását”** is. Létezik törpeviziló, törpecsimpánz vagy bonobó és törpecickány, amelyet – ha farkát visszahajtjuk – becsomagolhatunk egy gyufásdobozba.

A **legkisebb hüllő**, a Madagaszkár szigetén élő törpekaméleon gyufaszálnyi hosszúsú. A **legkisebb madár**, a dongókolibri akkora, mint egy poszméh. A **legkisebb emlős állat**, az Afrikában élő törpedenevér akár egy gyűszűben is tanyát verhetne.

A **nagyétkű törpék**. Méretükhöz képest ezek az állatkák nagyon falánkok, ugyanis minél kisebb egy állat tömege, annál nagyobb a hővesztesége, tehát annál jobban kell fűtenie a „belső kályhát”, ezért többet kell ennie. A kolibrinek 15 percenként kell „tankolnia” a tápláló virágnektárból, a denevér negyedóránként átlag 175 szúnyogot kap be, a cickány éhen hal, ha egy napig nem kap enni. Eszerint, ha az ember csak ujjnyi nagyságú lenne, ez a Hüvelyk Matyi éles eszével sem vitte volna sokra, mert egész napját evéssel kellett volna eltöltenie.

Kiskópé

Milyen apró lófajtákat ismertek?

Májusi megfejtés: a deres ló összes szőrszálairól kapta a nevét, a pej barna szőrű, sötét sörényű, a kesének fehér a bokája, a hókának fehér sáv van az orrán, homlokán. **Júniusi megfejtések:** A szaru szaruképződmény, nem cserélődik, az agancs csont, évente lehull, és újranő. Szarva a tehénnek, bivalynak, juhnek, kecskének, bölénynek, antilopnak, agancsa a szarvasfajtáknak és az őznek van. A hosszú, vékony „lábú” gombát özlábgombának nevezik. **Díjat nyertek:** Kutnik Andrea, Zimándújfalu; Kozma Boldizsár, Gyergyóremete; a kézdívasárhelyi Pefőfi Sándor Iskola **tavalyi** III. B; a székelyudvarhelyi Bethlen Gábor Iskola III. A osztálya; a gernyeszegi III. B; a tordai III. B osztály.

Itt születtem

Falunk a szilágysági dombvidéken fekszik

Úgy áll, mint a pizai ferdetorony...

A Kemény-kastély és a fejedelem szobra

Bemutató a falumúzeumban

Sarmaság Szilágy megye északi részén fekszik, Zilah-tól 28 km-re, a Zilah-patak jobb partján. Köröskörül Szilágykövesd, Kisdérzsida, Krasznahídvég, Györtelek határolja.

Sarmaság községközpont. Hozzá tartozik: Szilágylom-pért, Selymesilosva, Mojád, Magurahegy, Ponttanya.

Az alacsony dombvidék legmagasabb pontja Kövesd-magasa, 379 m-rel a tengerszint felett. A vidék legfontosabb altalajkincse a szén. A 28 szénréteg alapján megállapítható, hogy egykor tenger borította a szilágysági medencét. Az egyetlen kitermelhető a 16. réteg, melynek vastagsága 1-2,5 méter.

Sarmaság területén már a vaskorban volt emberi település. Az első írásos dokumentumok 1355-ben említik. A település birtokosáról, Sarmasághy Lászlóról kaphatta a nevét. A szájhagyomány szerint azonban a környéken található sarma vagy sarmás (medvehagyma) növényről nevezhették el. Tény az, hogy falunk a környező falvakkal együtt a Sarmasághy-család ősi birtoka volt.

1550 körül Sarmasághy János lánya, Anna Gyerőmonostori Kemény Jánosnak, a későbbi fejedelem nagyapjának a felesége lett, s így a Kemény-családra szállt a birtok, akitől később két csehországi főúr vette meg. 1945-ben a földbirtokot államosították, és kiosztották a földnélkülieknek.

2005 augusztusában, a falu 650 éves évfordulóján avatták fel Kemény János fejedelem mellszobrát a Kemény-kúria előtt. Mára a kastély kulturális központtá, falumúzeummá és könyvtárrá alakult.

Sarmaság 6547 lakosából 5168 magyar, 4185 református.

A református templom 1806-ban épült, 1885-ben leégett, 1887-ben nagy áldozattal újraépítették. Földmozgás következtében a templom hátsó fala meghajlott, úgy áll, mint a pizai ferdetorony. Az első harangja a tatárjárás-kor eltűnt, a második az 1885-ös nagy tűzvészkor meg-

olvadt, a harmadikból az első világháborúban fegyver készült. A mostani két harangot 1955-ben öntötték.

Iskolánkban, a Sarmasági Ipari Iskolacsoportban az alsó tagozatos oktatás mellett középiskolai oktatás is folyik magyar és román nyelven. Eredetileg református elemi iskola működött Sarmaságon, előbb a parókia kertjében, majd a kántori lakás helyén. 1898-ban az iskolát átadták az államnak. A falu lakossága 1930–1935 között a saját erejéből építette fel az új, négytantermes iskolát, amely egy irodahelyiséget és egy igazgatói lakást is magába foglalt. Később, ahogy növekedett a gyermekek száma, egyre bővült az iskola.

Legújabb büszkeségünk az új sportterem, melyet aktívan ki is használnak nemcsak iskolánk tanulói, hanem a község lakói is.

Az I–IV. osztályba 147 tanuló jár, akik szívesen szerepelnek Mikuláskor, karácsonyi ünnepélyen, álarcosbálon, anyáknap, gyermeknap rendezvényeken.

Tanulni is szeretünk. Benevezünk szavaló-, matematika-versenyre, a Mesevetélkedőre, a Kurutty Általános Műveltségi Vetélkedőre. A volt IV. A osztály *Ég* csapata képviselte Szilágy megyét a Mesevetélkedő országos szakaszán, a Kurutty országos szakaszán pedig III. helyezést ért el az *Ökomanók* csapata. Mi vagyunk az öt éve alakult *Illegetők* néptáncscsoport utánpótlásai is. Nyaranta tánc táborokban bővítjük tánc tudásunkat, elkápráztatva nemcsak a község lakóit, hanem a külföldi közönséget is.

Napsugár-olvasókként sok szép könyvet, illyefalvi táborozást, botanikus kerti belépőt nyertünk. A Napsugár szerkesztőségben tett látogatásunk feledhetetlen.

Innen is szeretnénk üzeni minden kedves Napsugár-olvasónak, ha Sarmaságot nincs is alkalmuk meglátogatni (természetesen szívesen várunk mindenkit), de a Napsugár szerkesztőségét semmiképp se hagyják ki, ha Kolozsváron járnak.

Összeállította Kocsis Gabriella tanítónő és a IV. B osztály tanulói.

Nőtt a gyereklétszám, bővült az iskola

Az Ökomanók III. díjasok voltak a Kuruttyon

Az Illegetők utánpótlásai

18.

Napsugár-tábor

Akik bélyeggyűjteményükkel tábort nyertek: az érsemjéni IV. osztály, a szilágypaniti III. osztály, a jobbágytelki III. osztály, a kolozsvári S. Toduta Zenelíceum II., a nagyváradi Dimitrie Cantemir Iskola III. D, a székelykeresztúri Petőfi Sándor Iskola II. A osztálya.

A kolozsvári János Zsigmond Unitárius Kollégium csapata a Kuruttyverseny, a szatmárnémeti M. Eliade Iskola IV. osztálya a nagyváradi Mezevetélkedő, a brassói 15-ös Iskola IV. C osztálya a Barangolás az EU-ban Verseny, a gyulakuti IV. A, székelyudvarhelyi Bethlen Gábor Iskola IV. A, a kézdívásárhelyi Molnár Józsiás Iskola IV. SbS osztálya a Kőrösi Csoma Sándor Anyanyelvi Vetélkedő országos győzteseként jutott el a Napsugár-táborba.

Illyefalva,
2011.

Éljen, éljen
a csodaszép
Napsugár-
tábor!

Iskolások jönnek most Illyefalvára,
Szép Illyefalvának patinás várába,
Szépen összegyűlvén királyt választani,
A kezébe kardot, országalmát adni.
Minden este száll a korona az égbe,
Minden este rászáll más legény fejére,
Így lesz a tábornak jó vitéz vezére,
Illyefalva vára dicső fejedelme.
Így lesz ez a tábor szép élmények tára,
Sok kis várlakónak nagy boldogságára.

A tábor
támogatói:

Dr. Török István

Sportolj Köszabószáival

Imádok mozogni.
Elhatároztam, hogy minden sport-
ágat kipróbálok, ami csak belefér
a Napsugár most induló rovatába.
Tarts velem! Bevezetőül nézzünk
néhány érdekességet.

A sport célja a testedzés, versenyezés, a szórakozás, eredmény elérése, a képességek fejlesztése – vagy ősi játékkedvünk kiélése. Hiszen sok sportot, versenyt játéknak neveznek.

Az állatok nem sportolnak, mozgásuk minden esetben a létfenntartást szolgálja – állítják a szakemberek. Lehet, hogy ezek a delfinek mégis a szinkronúszást gyakorolják?

Görög olimpikonok. Szobrok, vázák bizonyítják, hogy az ókor embere már sportolt, de barlangrajzok, épületmaradványok utalnak arra, hogy a testedzés jóval régebbi keletű.

A lovagi torna békeidőben is formában tartotta a lovagokat, szórakoztatta a középkori királyi udvart, és vitás kérdéseket döntött el – például hogy kié legyen a szép várkisasszony.

– Képzeld, legyőztem egy sakkbajnokot és egy teniszbajnokot!
– Az lehetetlen!
– Dehogy: a teniszbajnokot sakkban, a sakkbajnokot meg teniszben...

A nők testedzése nem volt mindig elfogadott. A legnagyobb megmérettetésen, az olimpián például csak a II. világháború után vehettek részt, addig női világbajnokságokat rendeztek számukra.

Régen a földművesek nehéz fizikai munkát végeztek nap mint nap. Erejüket, ügyességüket az ünnepek alkalmával rendezett próbákon, például a pünkösdi király választáson mérhették össze.

Manapság minél fejlettebb egy ország gazdasága, annál hozzáférhetőbb a sport az emberek számára – akár nézőként, akár amatőr művelőként.

Staféta a Napsugár öttusán

Van, aki foglalkozásszerűen sportol, ők a profik, mások szabadidejükben, kedvtelésből. A modern sportoláshoz különleges felszerelés szükséges.

Dragos Szilárd, Marosbogát

Egyes sportágak eseményeit – foci, tenisz, autóversenyzés – hatalmas érdeklődés kíséri. Egy-egy világvásárlást a szurkolók milliói követnek figyelemmel – és színes, zajos megnyilvánulásokkal.

Fodor Gergő, Szilágysomlyó

A fogyatékkal élők számára is egyre elérhetőbbé válik a testedzés. Számukra 1960 óta rendeznek világvásárlást – a paralimpiát.

*Szoktál sportolni?
A rólad készült rajznak,
fényképnek galériánkban
a helye! Küldd el!*

Nevezz meg néhány olyan sportágat, amely csak szabadban művelhető.

Pánczél Kinga, Marosvásárhely

Szerkesztette MÜLLER KATI

Rejtvény-pályázat

Aki régóta szívesen barangol birodalmamban, már jól tudja, aki először lép be ide, annak elmondom: minden hónapban pályázni lehet egyénileg vagy csoportosan. Öt könyvjutalmat sorsolunk ki a pályázati rejtvény megoldói közt, a *Ti küldtétek* rovatban pedig saját készítésű feladataitokat közöljük. Ebben a hónapban Albert Einstein, a nagy fizikus mondaságának befejezését várjuk tőletek: *Próbálg meg ne sikeres, hanem...*

A Rejtvénykirály

VÍZSZINTES

1. A megfejtés
5. Színházi idény
9. Politikai szervezet
10. SODOMA
12. Keleti táblajáték
13. Lábápolás
15. Követelményként megszabott mérték (NORMA)
17. Sátán mássalhangzói
18. Púp szélei!
20. Fej, tréfásan
22. Tőgy páros „betűi”
23. Fárad a végén!
25. Borítás
27. Érkezését arra a helyre remélő
29. Kétjegyű mássalhangzó

31. Nem későn
32. Ábel testvére
34. Hegy gyomrában haladó út jelzője

FÜGGŐLEGES

1. ...testben ... lélek
2. Fogával öröl
3. Királyi szék

1	2	3	4	K	E		5	6	7	8
9					10	11				
	12			13						
14		15	16				17			
A										
18	19		20				21		22	
23		24		25				26		I
27			28					29	30	
31					R		32			33
34					É	V				

VAJNÁR ILONA rejtvénye

4. Ilyen lap van a vendéglőben
5. Édes, becézve
6. Szavazat idegen szóval
7. Az operáló
8. ... Tamás, híres magyar úszó
11. Lelkes, buzgó

13. Világi, nem vallási (PROFÁN)
14. A kis róka tréfás neve
16. Okos Kati névjegye
19. PADOL
21. Ekés közepe!
24. Durvára örölt gazona

26. Cérnadarab
28. Ollóval, késsel dolgozik
30. Vasút
32. A kígyó a *Dzsungel* könyvében
33. Nagy Irén névjegye

Nyertesek

A MÁJUSI REJTVÉNY-PÁLYÁZAT megfejtése: *Nyerget se tennék rá, sarkantyút se kötnék. Ajándék lónak ne nézd a fogát.*

A JÚNIUSI megfejtés: *Osszak tudást és szeretetet.* **Nyertesek:** Mik-

lós Ibolya, Madéfalva; Kecskés Eszter, Kálnok; Tóth Tibor, Arad; Balácsi Henrietta, Olthévíz; a kézdiszentkeresztii tavalyi III.; az avasújavárosi IV. B osztály; a nagyváradi 11-es Iskola III. B;

Ti küldtétek

1

Márton Dorottya, Csíkszereda:
1. Becézett nagyszülő 2. Értékes fém 3. Dohányzás eszköze 4. Európai nép 5. Muzsika 6. Alvás közben látjuk 7. Gyorsan halad

1			GY	
2				NY
3				
4				SZ
5				
6				
7				

A székely legény vacsora közben így szól az anyjához:

– Édesanyám, ez a káposzta nem elég savanyú.
– De hát ez mákos laska.
– Hát... annak elég savanyú.
Deák Izabella, Gyimesbükk

– Hogyan nyitja ki a rendőr a konzervdobozt?
– Kinyitni! Rendőrség!

Juhász Henriette, Szatmárnémeti

– Elvont az a dolog, amit nem tudunk a kezünkkel megfogni – magyarázza a tanító bácsi. – Na, Pistike, mondj egy példát!

– Izzó vasdarab.

Kiss Arnold, Nagyvárad

– Mondja, maga nem Kovács János Mezőboronyáról, a Kankalin utcából?

– Nem.

– Mindjárt gondoltam, mert még csak nem is hasonlít...

György Emese, Kézdivásárhely

2

Juhos Roland, Szatmárnémeti: képrejtvény.

3

Haba Dániel, Sáromberke:
1. Nem hazug 2. Tízszer tíz 3. Szeretné megkapni 4. Vágóeszköz 5. Becézett László 6. Forma

1				
2				
3				
4				
5				
6				

4

Musák Dávid, Nagyvárad: írd mindegyik állat neve mellé, ahogyan „beszél”. A sárga sorban megfejtésül egy újabb állatbeszéd alakul ki.

1. A rigó 2. A cica 3. A béka
4. A varjú 5. A kígyó 6. A kutya

1						
2						
3						
4						
5						
6						

5

Stokker Henrietta, Nagyvárad: írd le betűkkel a szorzások eredményét.

1. 10×5 ; 2. 10×100 ; 3. 10×50 ;
4. 1000×1000

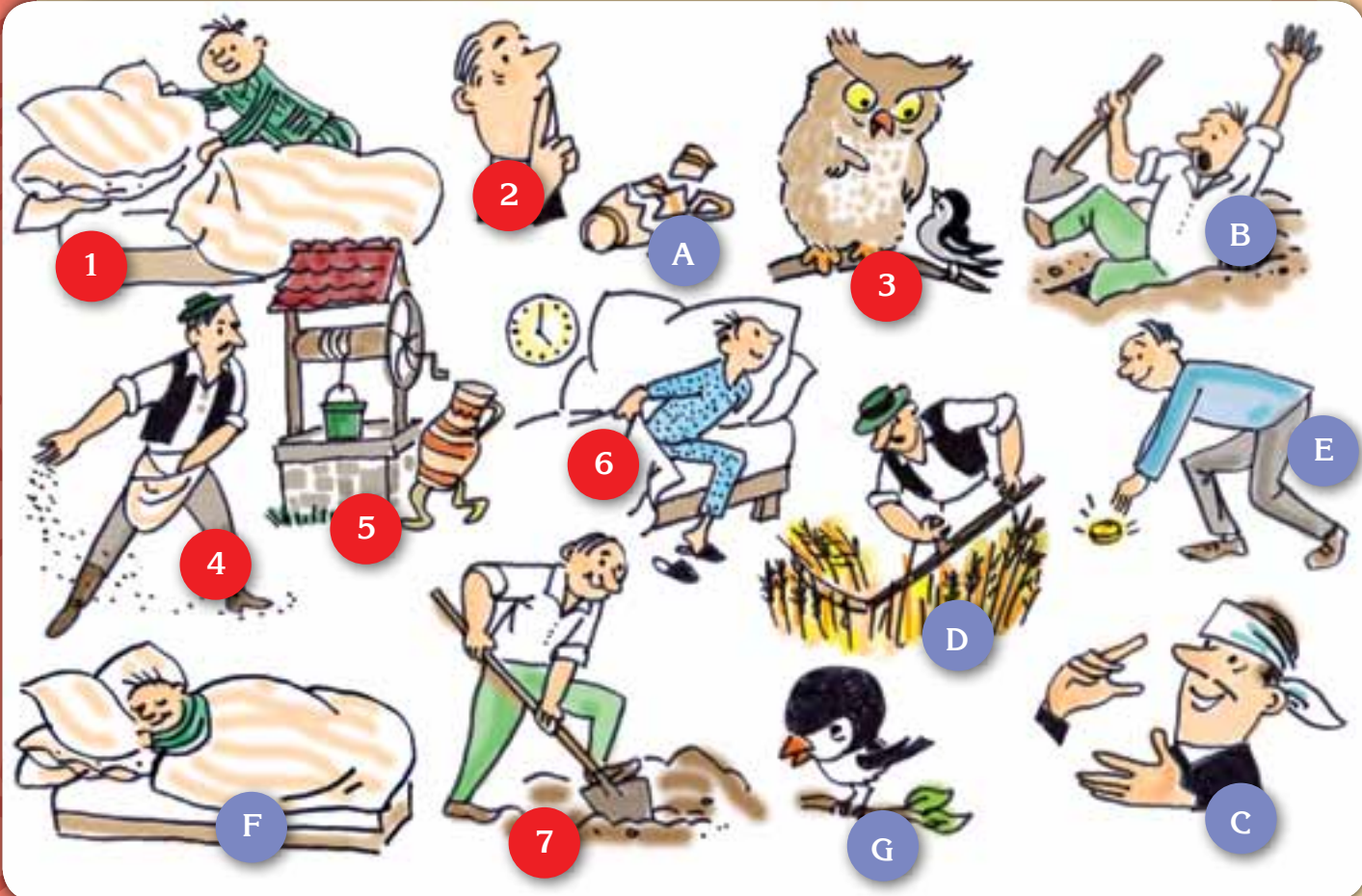
1						
2						
3						
4						

a négyfalusi Zajzoni Rab István Líceum IV.; a szászrégeni A. Maior Gimnázium III. B; a csíkszeredai Petőfi Sándor Iskola III. C osztálya. A LEPKE-NAPSI pályázati feladainak megfejtése: Hímes szárnyon csapongó; szárny, tor, hímpor, csáp, potroh, báb; 3 pillangó. Nyertesek: Mircse Tamás, Székelykeresztúr; Kelemen Gellért, Parajd; Tamás Ivett, Körösfő; Karsai Antónia, Csernátan; Szócs Andrea, Székelyudvarhely; az árpádi IV.; az ivói II-IV osztály.

Találd ki!

6

Párosítsd a közmondások kettészakadt részeit.

7

Az I betűtől indulva, a sakkbeli futó lépései szerint haladva olvasd sorba a betűket. A megfejtés a falusi tanító régi neve.

8

A betűsorok értelmetlennek tűnnek, de mindegyik belsejében megtalálod valamelyik tárgy nevét – egy kivétellel. Melyik az?

	I		K	
R		S		O
	E		L	
T		E		A
	S		M	

AMOHABVERŐDES
BEGEBICIKLIKÁS
ÁBARMÜROKALOT
MIDEBEKALAPÁM

MILIGOMBALADÓ
BÁRAFAZÉKOLÁN
DOMORÓZSATÁS

Szólj, szám!

A NEGYEDIKES CSAPATOK
Szólj, szám! pontszámuk alapján jutnak
 el a KAV országos döntőjére.
 Szeptembertől februárig minden feladat
 megfejtését küldjétek be közösen,
 összesítve, a csapat vagy
 az osztály nevében.

1. Egész évre szóló feladat! Hibavadászat: keressetek, és lefényképezve vagy az újságból kivágva, a forrást is megjelölve küldjétek be minden nyelvességi, helyesírási hibát, amivel könyvben, újságban, reklámokban sajnos úton-útfélen találkoztok. Minden hiba-leleplezés pontot ér. A legéberebb nyelvőrök vitézi kitüntetést kapnak.

2. Válogassatok szó-kincseink közül. Napszakonként milyen nevei vannak az étkezésnek? Hát az elfogyasztott mennyiség szerint hogyan ehetünk?

3. Igeköztőink teremtő ereje végtelen. Foglaltjátok rövid mondatba az alábbi igéket, szókapcsolatokat: rászán, rászéd, rávesz, rászáll, rákap, rááll, rámegy, rájár a csokira, rájár a rúd.

Májusi megoldások: 1. édesanyám, édesanya, anya, anyám, anyu, anyuka, anyácska, anyuska, anyuci, édes, édi, mama, mami, mamácska, anyámaszszony, szülőanyám, szülém, jóanyám.

2.

Könyvjutalmat nyertek: Hajdu Csenge, Sepsiszentgyörgy; Antal Imola, Gyimesfelsőlok; Kozma Hajnalka, Bai Eszter, Domokos Hortenzia, Szilágypanit; a szatmárnémeti Bálcescu-Petőfi Iskola tavalyi IV. D osztálya.

I	S	T	V	Á	N
M	I	H	Á	L	Y
A	B	I	G	É	L
J	Á	C	I	N	T
Z	S	Ó	F	I	A
F	R	Ú	Z	S	I

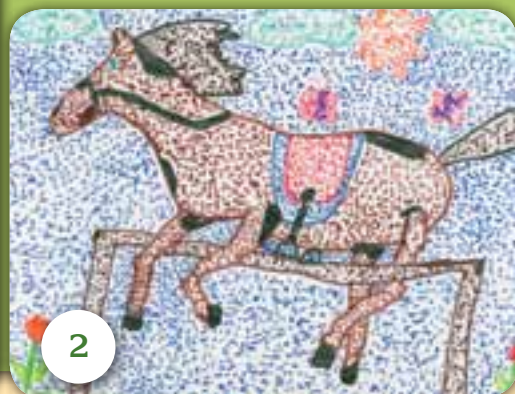
Maszat Művész

Rajzolj, fess virágos rétet most, amíg még tart egy kicsit a nyárutó. A zimándúfalusi gyerekek fonalat tekertek egy kartonra, a karton felületét zöldre festették, ennek nyoma lett a fű a rajzlapon. A virágokat az ujjukkal festették. Ezzel

– vagy más – módszerrel festett meződet küldd el nekem mielőbb.

A múlt tanév díjazottjai: **Április** – Szócs Csilla Bernadett, Erdőfüle (1); Istók Anita, Kézdivásárhely; Nagy-Kovács Katalin, Székelyszáldobos. **Május** – Kecskés Dávid, Marosvásárhely (2); Grancea Dalma, Torda; Câmpan Andrea, Szilágyssomlyó. **Június** – Szabó Tímea, Uzon (3); Ferencz Anna, Gyergyószentmiklós.

Levelező

- „Itt van már, csak téged vár – az iskola s a Napsugár.” – Reméljük, mind úgy

örültök a találkozásnak, mint **György Tamás**, marosvásárhelyi olvasónk és mindazok, akik írtak nekünk: **Darvas Zsanett Bernadett**, Gyergyószentmiklós; **Lénárd Imelda Laura**, Nyárádremete; **Szabó Noémi**, Szamosújvár; **Szántó Ervin Levente**, Mezőpanit; **Mészáros Botond**, Szilágycseh; **Jakab Edina**, Szatmárnémeti; **Szántó János Krisztián**, Sáromberke; **Márton Dorottya**, Csíkszereda; **Botár Dóra**, Torda; **Balla Emőke**, Szászrégen; **Antal Mária Antónia**, Deák Izabella, Gyimesbükk; **Opra Eszter**, Kertész Anna, Kovászna; **Káli Kornélia Edina**, Alsósófalva; **Vas Szilvia**, Avasújváros; **Mátyás Loránd**, Bereck; **Gagyí Orsolya**, Kuti Andrea, Bak Zsolt, Székelyudvarhely; **Ilniczky Tekla**, Ilyés Anna, Kolozsvár; **Ilyés Györfi Barbara**, Nagy Hermina Judith, **Szabó Csenge**, Marosvásárhely; **Broștic Amanda**

vasni sorainkat az *Itt születtem* rovatban. Ahogy a Napsugaras nének, bácsik fényben, vízben, jókedvben lubickoló nyarat kívántak, úgy kívánjuk mi is a hasonló jókat. **Jenei-Szenner Emőke Szende tanító néni** és volt osztálya Nagyernyéből

Cassandra, Monó; **Bogyó Noémi**, Zabola; **Demeter Gergely**, Antal Attila, Körtvélyfája; **Máté Brigitta**, Búzásbesenyő; **György-Nagy Báborka**, Mezőcsávás; a **segesvári tavalyi** IV. C; az **erdőszentgyörgyi** IV. B; az **erdőfüle** III. és IV.; a **tordai** III. A és B; a **székelyszáldobosi** IV. B; a **kovásznai** II. és III. B, a IV. A; a **zabolai** II., III. és IV. B; a **kézdiszentkereszti** III.; a **dési** III.; a **sárvásári** III.; a **szilágysomlyói** III. A és B; a **tordaharasztosi** II. és III.; a **zimándújfalusi** III.; a **gyergyóditrói** IV. B; a **csíkkozmási** III.; a **hármásfalusi** IV. A és B; a **margittai** IV. F osztály; a **brassói Áprily Lajos Főgimnázium** IV. B; az **aradi Csiky Gergely Főgimnázium** III.; a **nagyváradi D. Cantemir Iskola** III. D; a **marosvásárhelyi Al. Ioan Cuza Gimnázium** III. E, a G. Coșbuc Iskola IV. B, a Sportliceum IV. B; a **kézdivásárhelyi Petőfi Sándor Iskola** III. A; a **szatmárnémeti Bălcescu-Petőfi Iskola** III. C; a **négyfalusi G. Moroianu Líceum** V. C; a **gyergyószentmiklósi Fogarassy Mihály Iskola** II. A, III. C, IV. C, a **Kós Károly Iskola** IV.; a **nagybányai P. Dulfu Iskola** II., az **A. Popp Líceum** III. B, a **N. Iorga Iskola** IV. C; a **szászrégeni A. Maior Gimnázium** III. és IV. B; a **kolozsvári János Zsigmond Unitárius Kollégium** II. B osztálya; a **málnásfürdői kisiskolások**.

- A Szivárványt ovis korunktól olvassuk, most pedig a Napsugárt várjuk nagy örömmel minden hónapban. Szorgalmasan gyűjtöttük a bélyegeinket, nagyon reménykedtünk és imádkoztunk, hogy hátha ránk mosolyog a szerencse, egyszer az életben ránk kerül a sor, és elmehetünk a Napsugár-táborba.

A **siménfalvi** IV. osztály és **Boda Csilla tanító néni**

- Az **aradi Csiky Gergely Főgimnáziumban** egész tanéven át zajlik a **Cirják Izabella Márta tanító néni** által szervezett, izgalmas *Napsugár Vetélkedő*, melyet honlapunkon is követhettek. Íme a hat győztes: **Kurunczi Viktória**, **Tóthpál Eszter**, **Mészár Anna Orsolya**, **Cirják Zsana Mária**, **Rákóczi Rebeka**, **Tóth Tibor Richárd**.

- Nagyon jó volt viszontlátni magunkat, ol-

- **Antal Margit tanár néni** felvétele azt bizonyítja, hogy változatlanul népszerű a **szent-ábrahámi Benedek Elek Mesemondóverseny**. Három győztese, a **szent-ábrahámi Zsigmond Orsolya**, a **rugonfalvi Jeddy Árpád** és a **székelykeresztúri Tamási Noémi** képviseli majd ezt a körzetet az országos döntőn.

- Felejthetetlen élmény volt számunkra a szerkesztőségben tett látogatás. Reméljük, tetszett a „Napsugaras” ajándékunk és a bélyeggyűjtő plakátunk. **Nyakó Melinda tanító néni** és a **nagyvárad** Szent László Gimnázium tavalyi IV. A osztálya

- Kolozsvári látogatásukkor **Bálint Tünde tanító néni** képriportban mesélt a **nagybányai P. Dulfu Iskola III. C** osztályának pezsgő életéről, a Mesevetélkedő levelező versenyén megszerzett ezüstéremről is.

- Kövessétek példájukat! Keressetek Erdélyben testvér-osztályt magatoknak úgy, mint **Nagy Lenke ivói** és **Marton Irén nyárádszeredai tanító néni**. Jólszervezett, tartalmas találkozók örömet és szellemi, lelki gazdagodást jelentenek mindkét közösség számára. A májusi ivói egyúttal **Nagy Eszter, nyárádszeredai tanítónő** és osztálya is részt vett. Ősszel az ivóiakat várják Nyárádszeredába.

- A **marosvásárhelyi Al. I. Cuza Gimnázium IV. F** osztálya igyekszik sajátos élményekkel gazdagítani minden ünnepet. Az iskola napokat azzal tették feledhetetlenné, hogy szülővárosuk értékeivel ismerkedtek: a Gyerekkönyvtárral, a Kultúrpalotával, a Bolyaiak szobrával – számolt be **Tóth Imola** és **Madaras Magdolna tanító néni**.

- **Petres László tanár bácsi** arról számolt be, hogy **Lujzika-lagorban** megtartották az első csángó mesemondó találkozót. A Napsugár négy különdíját **Balas Francisc Damian (Lészped)**, **Simon Ionut (Lészped)**, **Istoc Valeriu-Vladut (Buda)** és **Benchea Szilvas Andrei (Somoska)** nyerte. Ők ősszel ott lehetnek az Országos Ballada- és Mesemondóversenyen.

Okos is, ügyes is

Három szabó legények, mek, mek, mek,
Iskolába menének, mek, mek, mek,
Mikor oda beértek, mek, mek, mek,
Egy osztályba betértek, mek, mek, mek,
Szép sorjába' leültek, mek, mek, mek,
S tanulásba merültek, mek, mek, mek.
Adorjáni Noémi, Marosvásárhely

- Magyarosi Hajnalka és Bíró Lilla tanítványai a szászrégeni A. Maior Gimnáziumban a tudományt a fejükben, apró kincseiket bagolydobozban tartják.

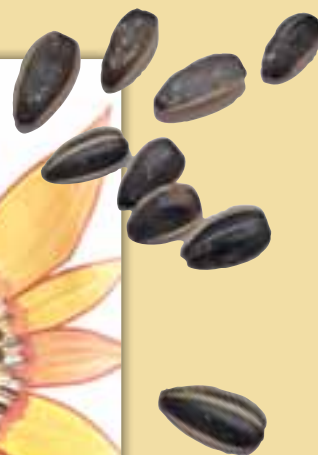

- Szabó Artúr és Szél Adrienn Tordaharasztoson készült papírbaglyát Bartha Denise tanító néni küldte be. A selyempapír tollak felborzolhatók, mert csak a felső részüket ragasztották az alaphoz.

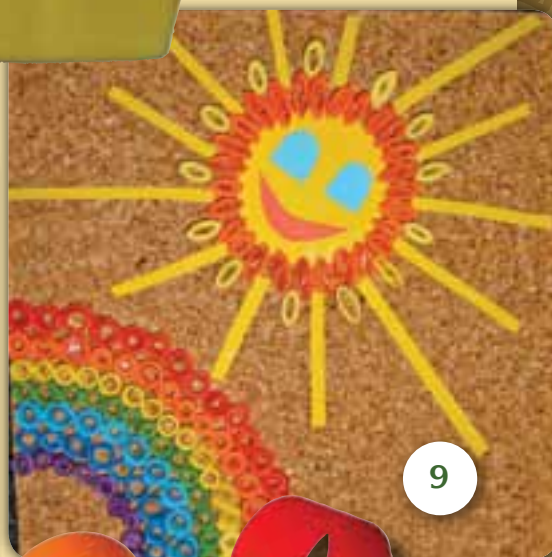
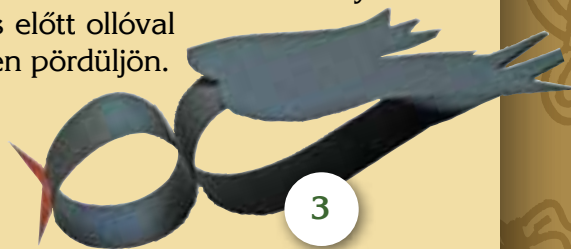

Négy virág, négy ötlet

- A szászcsávási Porkoláb Ágota nagy türelemmel ragasztgatta a fonalszirma szirmokat, tojásdad leveleket, párhuzamos fűszálacskákat.
- Fodor-Kiss Annamária tanító néni tordai osztálya zsírkrétával színes foltokat festett a rajzlapra, lisztet szórt rá, a fölösleget lerázta, és az egészet befestette sötét temperával. Száradás után hegyes eszközzel (pl. meghegyezett ecsetszárral) karcolták bele a mintát.
- Séra Tünde, marosszentgyörgyi tanító néni ötlete, hogy a bútorgyári intarzia-hulladékból csokrot komponáljunk a színes lapra, és a rajzolt, festett napraforgó tányérját igazi napraforgómagokkal ragasszuk tele.

● A pödört, ragasztott papírcsíkkal csodákat lehet művelni. Ezt tette a játékmester a **Vidám Versek Versmondó Versenyének szatmárnémeti országos döntőjén** (1, 2, 3, 4), **Leiti Mónika** tanító néni osztálya a **szatmárnémeti Mircea Eliade Iskolában** (5, 6), **Horga Mónika, zimándújfalusi tanító néni** (7, 8), **Fándly Enikő tanító néni** tanítványai a **nagyvárad D. Cantemir Iskolában** (9) és **Simófi Levente**, székelykeresztúri olvasónk. Íme néhány műhelytitok: kemény papírból vágd a csíkokat, és ragasztás előtt ollóval óvatosan húzd meg, íveld, hogy ne törjön meg, hanem szépen pördüljön.

55 éves a Napsugár

- A **bánffyhungyadi tavalyi IV. osztály** bélyeggyűjteménye a hónapok során egyre fényesebb nappá nyílt – írta **Boldizsár Tünde tanító néni**.

- A **belényesi tanítók** üdvözlét **Halász Mónika** tolmácsolta, és küldte el nekünk minden osztály Napsugár-bélyegeit, sőt az elsősök csoportképét is.

- Érdeklődéssel figyeltük, gyűjtöttük, ragasztottuk a szebbnél szebb erdélyi népviseleteket. Isten áldása kísérje munkátokat! **Török Melinda Enikő tanító néni** és a **kolozsvári János Zsigmond Unitárius Kollégium III. B osztálya**.

- De jó, hogy épp 8 betűs a nevünk, és 8 hónap bélyegeit kellett beküldenetek! **Kátai Judit és Trufán Ildikó Rozália nyárádszeredai IV. B osztálya** büszkén küldte be az ötletes betű-bélyeggyűjteményt. Mindenki olvassa a Napsugárt, egy betű sem foghíjas.

Karácsony Andrea, Székelyszáldobos

- Őszinte tisztelője vagyok a munkátoknak. A gyerekeknek minőséget, nekem az egyik legnagyobb értéket jelent. Továbbra is elküldözgetem munkáinkat, mert meg szeretném mutatni, mit sikerült közösen megmóccantani a gyerekeim piciny lelkében. Jó együtt dolgozni veletek!
Horga Mónika tanító néni, Zimándújfalu

- **Székely-Varga Béla, dicsőszentmártoni tanító bácsi** tavalyi negyedikesei hibátlan gyűjteményükkel együtt szeretetüket és vidámságukat is elküldték nekünk.

- Kedves emlékeink a Veled eltöltött tartalmas órák. Köszönjük a gondos odafigyelést, amellyel munkánkat, eredményeinket követted! Ezt a virágos fát Gyulakuta legszebb gyümölcsfáiról mintáztuk. Gazdag termés ígérkezik. Kívánjuk, hogy olvasóid szívében is ugyanilyen gazdag „gyümölcserés” legyen!

Varga Éva tanítónő és a IV. A osztály

zímunka órákon az erdélyi népviseleteket kivágvá öltöztettük fel hónapról hónapra a babákat.

Botka Ildikó tanítónő

- Kedves Kószabósza! Képzeld el, hogy különdíjat nyertem a mesemondóversenyen. Kaptam egy *Kálmánka, te vagy a császár* című könyvet. Mindig is el akartam olvasni. Hála neked, elolvashatom. Nagyon szépen köszönöm.

Tordai olvasód, Pethő Róbert

- Szejke Otília tanító néni osztálya a szatmárnémeti Bălcescu-Petőfi iskolából albummá kerekítette a bélyeggyűjteményt: minden tanuló szatmári viseletben pompázik saját bélyegei között.

- A magyarkirályfalvi IV. B osztályosok nevében üzenjük, hogy alig várjuk az új folyóiratot. Szívesen megoldjuk a *Szólj, szám!*-ot is. Kívánunk továbbra is jó munkát.

Kovács Enikő,
Brassó

- Szorgos bélyeggyűjtőként a Napsugár meghívására látogatta meg a kolozsvári botanikus kertet Zahu Valéria tanító néni tavalyi IV. A osztálya is a nagyváradi Szacs vay Imre Iskolából.

Medgyesi Brigitta,
Brassó

Irkafrka

Bács Otília, Csíkszentdomokos

Bede Tímea, Szilágysomlyó

Petvai Petra, Margitta

Botár Dóra, Torda

Egy meg kettő az három,
én már az iskolát nagyon várom!
Vége a nyaralásnak,
strand, lepedő és felfújtt labda,
vissza a zsákba, majd jövő nyárra.
Elég volt a vakációból,
iskola nélkül nincsen élet.
Óh, de az iskola nagyon jó,
és nélküle nincsen élet, óh.
Egy meg kettő az három,
én már az iskolát nagyon várom!

György Tamás, Marosvásárhely

Portik Anita, Szászrégen

A marosvásárhelyi G. Coşbuc
Gimnázium tavalyi IV. C osztá-
lyának iskolába hívogató versei:

Tanulni, írni,
olvasni, számolni
iskolába gyertek,
gyerekek és felnőttek.

Elekes Noémi

Jöjjetek iskolába, gyerekek,
hogy nőjön az eszetek.
Lesz itt sok érdekesség számotokra,
hogy okosak legyetek nagykorotokra.

Kedves Zsuzsanna Bernadett

Minden napotokat ha unatkozással töltitek el,
inkább iskolába menjete.

Minden ősszel vár rád a sulisuli,
járd ki az összes osztályt, ez ám a buli!

Belza Tímea

E lapszám támogatói:

Vágjátok ki,
és ragasszátok nevetek
mellé az osztály közös
gyűjtőlapjára.

SZEPTEMBER

Újra itt az iskola,
A sok gyerek már várja.
Kezdődik a tanítás,
A sok-sok könyv, a tanulás.
Készen áll a háti táska,
Benne könyv és tolltartó.
Hátamra veszem a táskát,
Viszlát, vakáció!

Kiss Csenge, Szamosújvár

Nagy Gerda, Gyulafehérvár

Rég nem láttam barátaim,
ők sem láttak engem.
Egyszer viszont találkoztunk,
jóra derült minden.
Bepótoltuk a sok játszást,
mindezt, mindezt együtt,
s nem maradt el semmi lecke,
mit az iskolában vettünk.

**Kerekes Anett Szabina,
Érmihályfalva**

Alfréd egy napon kiment a mezőre. Észrevette, hogy valami fénylik a fűben. Egy toll volt. Otthon elővett egy papírt, és a kezébe vette a tollat. Az hirtelen kicsúszott a kezéből, és írni kezdett.

Alfréd elmesélte az iskolában, persze nem hitte el senki, kivéve a tanító nénit. Másnap magával vitte, és valóban, magától írt a golyóstoll. Mindenki elcsodálkozott az iskolában.

Keresztes Levente, Ivó

Volt egyszer egy barna tolltartóban 19 ceruza. A tolltartó rendre megkérdezte, ki milyen írószer. Megismert 6 színes ceruzát, 3 golyóstollat, 3 szürke grafitceruzát, de ekkor Pisti, a gazdája kinyitotta a tolltartót, és még vagy tíz írószert rakott bele. Szegény tolltartó annyira örült a sok ceruzának, de soha nem tudta megszámolni őket.

Márton Gergely, Marosvásárhely

Horváth Arnold, Marosvásárhely

Szeretek verset írni,
S közben gondolkodni,
A lámpával a fejem fölött
Nyugodtan írni.
Szeretek sétálni,
S közben körülnézni,
S nézem a szép tájat,
És látok egy kis nyájat.

Ilniczky Tekla, Kolozsvár

Hétfőn
románnal kezdjük a napot,
kedden
elsajátítjuk a matekot.
Szerdán
rajzzal folytatjuk a hetet,
csütörtökön
angol a kedvencem,
pénteken
lezárjuk a tantermet.
Szombaton
bogarakként játszunk,
vasárnap
templomba járunk.

**Pink Jenifer Vanessa és
Nagy Janka, Szatmárnémeti**

Bogoz Hunor, Brassó

**Csizmadia Róbert,
Gyergyószentmiklós**

Bege Kamilla, Gyergyóditró

**Címlap:
BAK SÁRA**

NAPSUGÁR, gyermekirodalmi lap. Kiadja a NAPSUGÁR Kft.
Főszerkesztő: ZSIGMOND EMESE. Képszerkesztő: MÜLLER KATI. Lapterv: Könczey Elemér.
Műszaki szerkesztő: Várdai Éva. Honlapszerkesztő: Komáromy László.
Megrendelhető a szerkesztőség címén: 400462 Cluj, Bld. C. Brâncuși nr. 202. ap. 101.
E-mail: naps.sziv@napsugar.ro; www.napsugar.ro. Telefon/fax: 0264/418001.
A lapok árát a következő bankszámlára várjuk: Cont IBAN RO45RNCB0106026602080001
B.C.R., SUC. JUD. CLUJ S.C. NAPSUGÁR – EDITURA SRL. CUI: 210622
Készült a kolozsvári TipoOffset Kft. nyomdájában. ISSN 1221-7751

Ára 2,5 lej

BARANGOLÓ

A kolozsvári Apáczai Csere János Líceum másodikosai és szülei Domokos Orsolya tanító néni vezetésével zsidói kirándulással zárták a tavalyi tanévet.

A zsidói Wesselényi kastély Erdély egyik legszebb barokk kastélya. Jelenleg nem látogatható, de a kertjéből kialakított botanikus kert különleges kaktuszgyűjteményéről és üveg-gömb alakú melegházairól híres. Kis állatkertjében őzet, mókust és vaddisznót láttunk.

Az akváriumokban a halak olyan kecsesen úszkáltak, hogy Ákos megkérdezte: idomították őket?

Ti merre kirándultatok?
Küldjétek fényképes beszámoló!

Almásgalgón, a Sárkányok kertjében megcsodáltuk a különös alakú homokkő tornyokat, gombaalakzatokat, melyek formája minden hevesebb esőzés után megváltozik. Bekukkintottunk a barlangba, majd át-bújtunk a képződmények között is.

